Ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe lõiming riiklikus õppekavas

Geograafiaõpetajate sügiskool

Elbe Metsatalu

EMÕS

29.11.2014

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

Üldhariduse pedagoogide kvalifikatsiooni tõstmine 2008-2014

innove

Tulevikuoskused

- hakkama saamine tohutu infohulgaga
- oskus hinnata globaalse kommunikatsiooniga kaasnevaid võimalusi ja ohte
- interdistsiplinaarsus (erialade-vahelised sidusoskused, näiteks IT ja ärialased vmt)
- ettevõtlikkus ja ettevõtlusalased oskused
  - oskus teha teadlikke valikuid
  - ise vastutada tehtud valikute eest
- sotsiaalsed oskused
- keskkonna-alane teadlikkus kõigil elualadel

Kool tulevikuoskuste kujundajana

- Koolis õpitava seostamine reaalse eluga muudab õppimise tähenduslikumaks ja tulemuslikumaks.
- Õpilased õpivad paremini, kui nad tajuvad õpitava seoseid oma igapäevaeluga.
- Kool aitab õpilastel mõtestada ja ühendada erinevaid kogemusi, millega nad puutuvad kokku koolis ja väljaspool kooli.

Ettevõtlikkus- või ettevõtlusõpe

- **Ettevõtlikkus –**

  hoiak, mida iseloomustavad loov ja uuenduslik mõtlemine, saavutusvajadus ja arukas juhtimine. Inimene saab iseendaga hakkama ja suudab tegutseda töötajana, ettevõtjana.

- **Ettevõtlusõpe –**

  isikuomaduste ja hoiakute kujundamine, ettevõtlusalaste teadmiste ja oskuste arendamine

Ettevõtlikkuspädevus

- suutlikkus ideid luua ja neid ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades;
- näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi;
- seada eesmärke ja neid ellu viia;
- korraldada ühistegevusi, näidata initsiatiivi ja vastutada tulemuste eest;
- reageerida paindlikult muutustele ning võtta arukaid riske.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus

Läbiv teema suunab:

- olema algatusvõimeline ja ettevõtlik, kujundama isiklikke seisukohti ning neid väljendama;
- mõistma avaliku, ettevõtlus- ja mittetulundussektori seoseid ning toimimist;
- mõistma ettevõtluse rolli ühiskonnas ning suhtuma positiivselt ettevõtlusesse ja selles osalemisesse.

KUIDAS MA TUNDIDES ETTEVÕTLIKKUST KUJUNDAN?

Ettevõtliku hoiaku kujundamine

- Erinevad õppeviisid, mis aitavad valmistuda tööeluks:

  individuaalne, paaris- ja rühmatöö,
  diskussioon, ajurünnak, probleemõpe,
  õppekäik, ekskursioon, matk jne

- Õppeülesanded, mis panevad õpilasi kasutama erinevates ainetes omandatud teadmisi ja looma nende vahel seoseid:

  referaat, uurimistöö, essee
  loovtöö, projekt, õpilasfirma

Ettevõtlusõppe edendamise kava

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

Mõtleb loovalt

- On uudishimulik, avatud ja õpihimuline
- Oskab leida uusi ideid/lahendusi
- Oskab probleeme loovalt lahendada ning tehtud vigadest õppida
- Oskab märgata ja kasutada globaalseid võimalusi

Algatab julgelt

- On motiveeritud ja iseseisev
- Julgeb mõelda suurelt ja ambitsioonikalt ning seada kõrgeid eesmärke
- Tahab saavutada parimat
- Julgeb otsustada ja katsetada

Tegutseb arukalt

- On sihikindel oma eesmärgini jõudmisel
- Oskab ennast ja ümbritsevat ning tehtud valikuga kaasnevaid taga järgi adekvaatselt hinnata
- Oskab teadlikult kavandada ja kasutada ressursse
- Oskab luua suhteid ja teha koostööd

Vastutab ja hoolib

- Arvestab inimeste ja keskkonnaga enda ümber
- Tegutseb vastutustundlikult
- Tuleb toime ebaõnnestumise ja määramatusega

Allikas: Ettevõtliku inimese ideaal. Ettevõtlusõppe Mõtekoda.
Ettevõtlusõppe edendamise kava. Eesti Kaubandus-Tööstuskoda • Tallinn 2010

Õppeainete mõju ettevõtlikkuse kujundamisel

Põhikooli 3. kooliastme ainevaldkondade ettevõtlikkust toetavad õpiväljundid ja ainete potensiaalne mõju

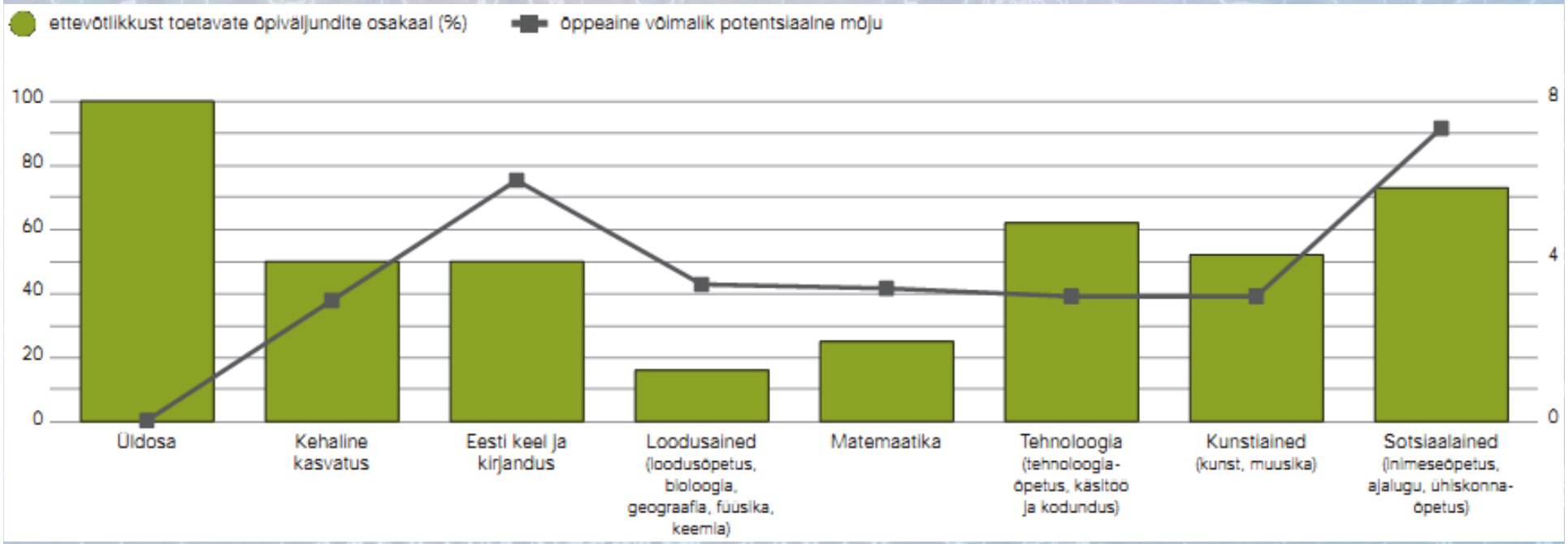

Õppeaines kirjeldatud ettevõtlikkust toetavate õpitulemuste osakaalu ja tunnimahtusid üheskoos vaadates näeme õppeaineid, kuhu panustades on tõenäoline võimalik mõju kõige suurem.

Ettevõtlusõpe

Gümnaasiumis valikaine- üks kursus

- RÕK ainekava ja õppeprotsessikirjeldus
- Kaks õpikut ja üks käsiraamat
- Õpilasfirma programm

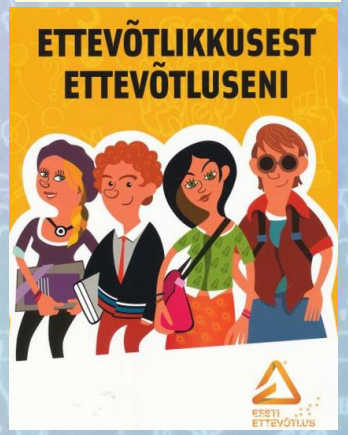

Põhikoolis läbiv teema, lõiming

- Valikainekava – maht 35 t
- Õppeprotsessikirjeldus
- Õpikut pole, uued JA materjalid on
- Minifirma programm

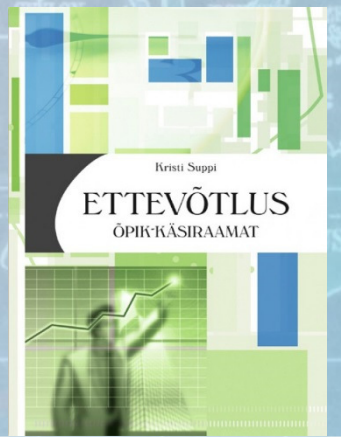

Ajaliselt kooskõlastatud lõiming

ETTEVÕTLUSÕPE	AINE	GEOGRAAFIA
Ressursid	MÕISTE	Ressursid
Ressursside nappus Ettevõtte ressursid	TEEMA	Eesti majanduse eeldused. Loodusvarad

OSKUS

- teab ressursside- tööjõu, kapitali ja loodusvarade, vajalikkust ettevõtte tegutsemisel ja majanduse arengu eeldusena;
- mõistab, et ressursside nappuse tõttu pole võimalik saada kõiki kaupu ja teenuseid, mistõttu tuleb teha valikuid, spetsialiseeruda;
- Mõistab ettevõtja vastutust keskkonnasäästliku tootmise eest.

Ressursid ja majandusringlus

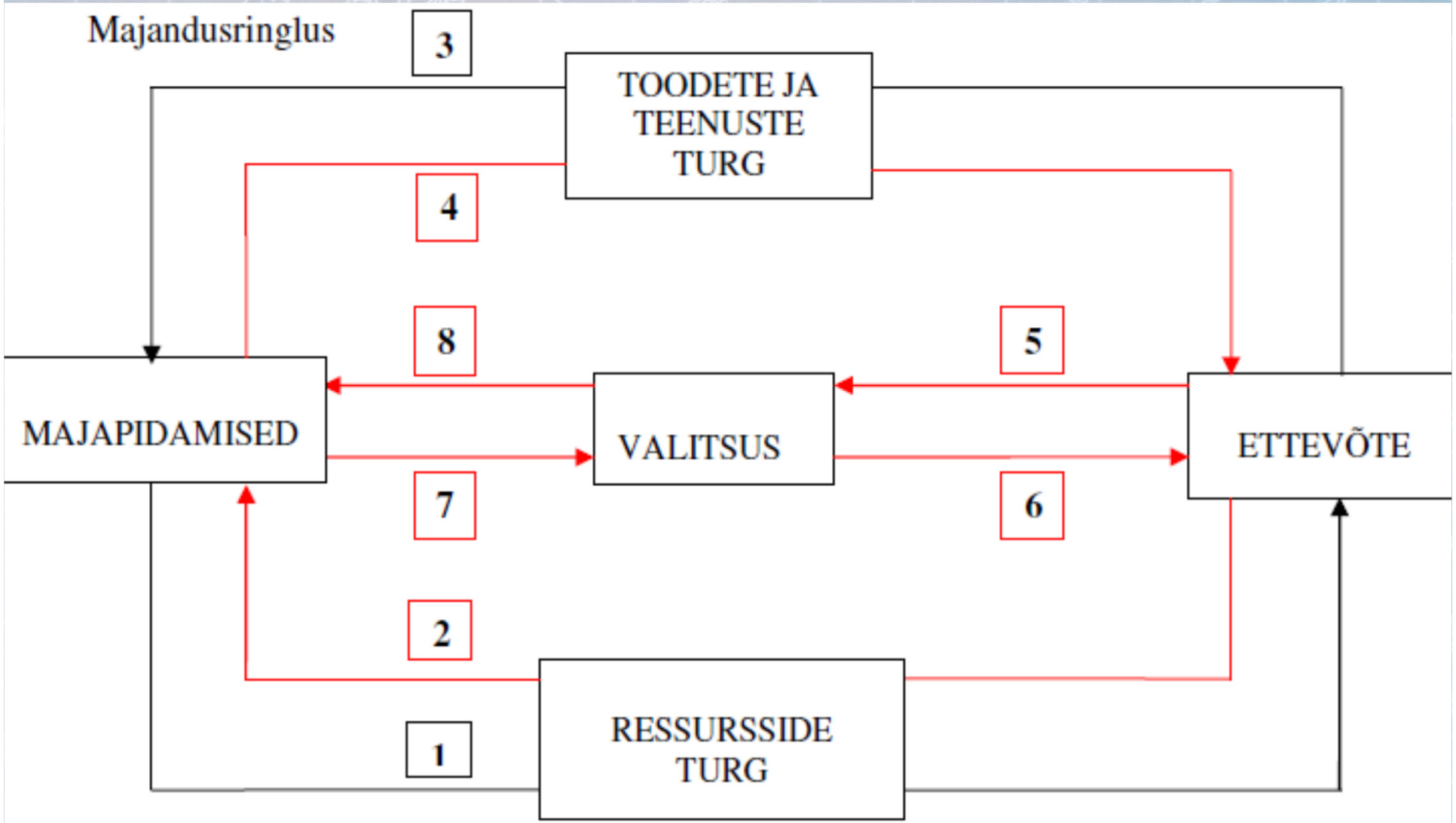

Teemakeskne lõiming

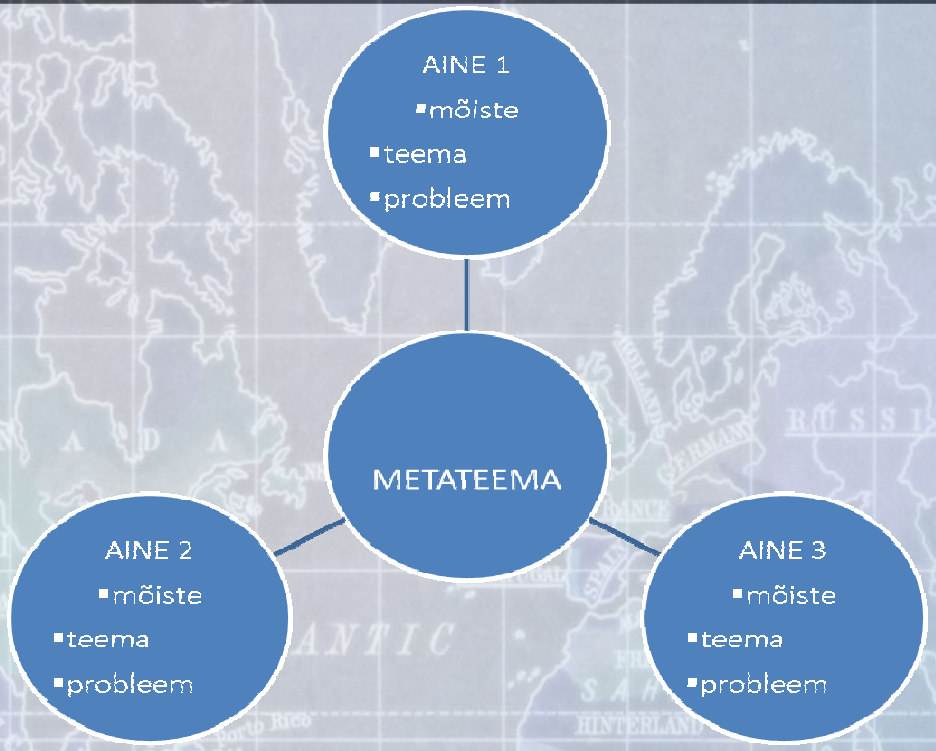

Valik ettevõtlusõppe teemasid:

- Turumajandus
- Kohalik ettevõtlus
- Intellektuaalomand ja kaubamärk
- Tööjaotus, spetsialiseerumine

Geograafia ja Ettevõtlus

Kuidas lõimida ettevõtlust ja geograafiat koolis?

Üks hea mõte!

Koostöö ettevõtetega lõimib

- Ettevõttekülastused- Take Tech projekt

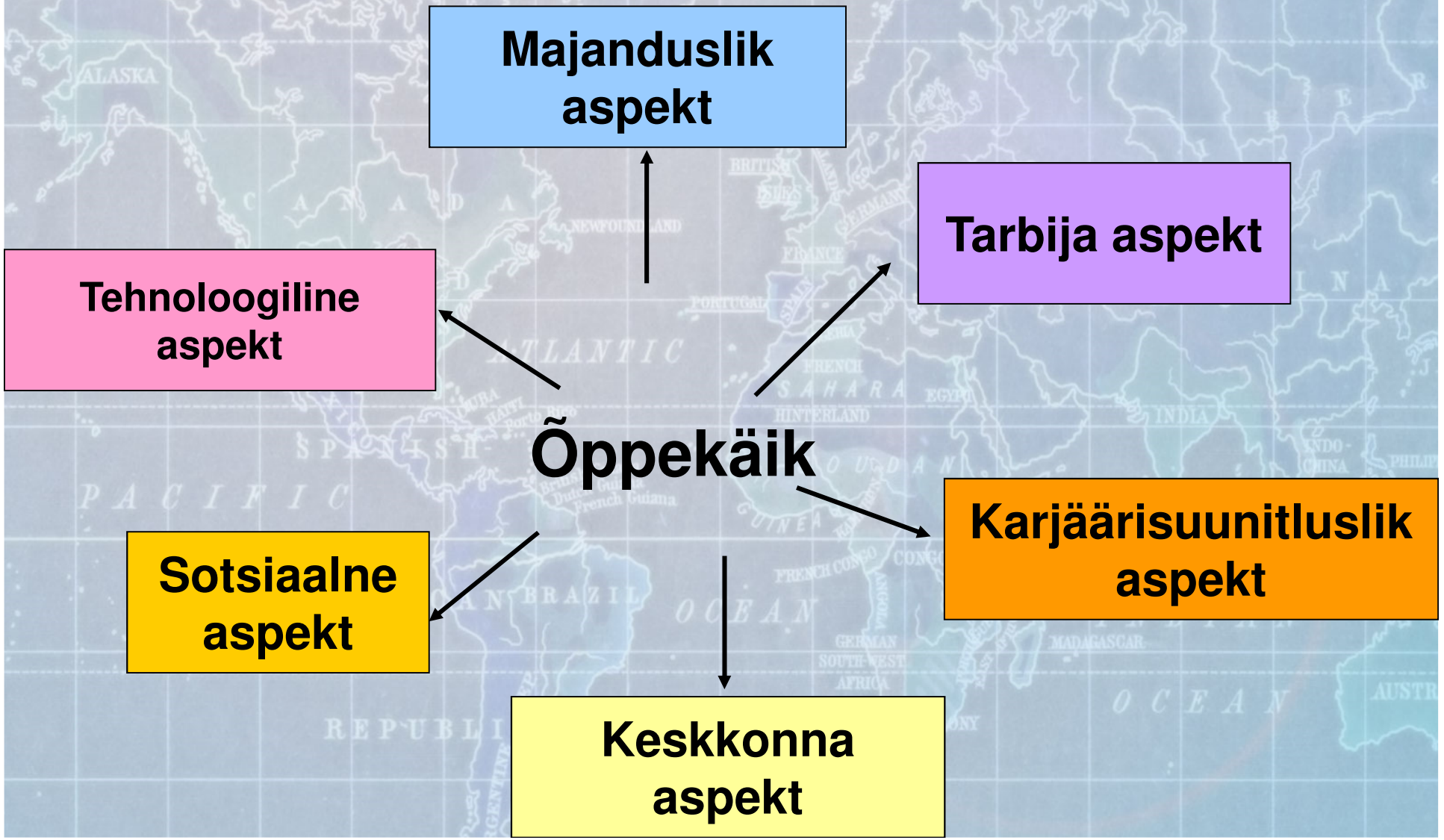

Õpilasfirma ja projektid lõimivad

Keskkonnateadlikkust saab kujundada väikestest asjadest.

Ühisteema – Rahvusvaheline kaubandus

Eesti väikese avatud majanduse edu alus on rahvusvahelisus.

Inimesed üle maailma müüvad ressursse ja kaupu, et teenida tulu, mida kasutada teistes maades toodetud kaupade ostmiseks.

- Eesmärgid:
- Mõista, et ressursid paiknevad maailmas väga laialdaselt ja ebaühtlaselt.
- Eristada riike, mis ekspordivad kindlaid kaupu, teenuseid ja tootmisressursse.
- Määrata tarbekaupade ja tootmisressursside eksportijaid.
- Määratleda taastuvaid ja taastumatuid ressursse.
- Ennustada valikud, mis seisavad ostjate ja müüjate ees kui taastumatud ressursid ammenduvad.

Ekspordi BINGO

- Iga õpilane saab ekspordikaardikese, kuhu on märgitud toode või ressurss, mida tema riigis hangitakse või toodetakse.
- Kaardi omanik määrab kindlaks, millist riiki ta esindab. Selleks on kaardil toodud riigi pealinn ja selle järgi saab ta seinakaardilt või atlasest leida oma riigi. Seda infot teistele ei jagata.
- Igaüks saab bingolehe, mis tuleb ära täita. Võidab see, kes esimesena lehe täidab.
- Selleks tuleb mängijail alustada kauplemist info saamiseks. Klassis ringi liikudes ja teistelt küsides, millist kaupa nad müüvad ja mis linnas, samas enda infot vastu andes on võimalik välja selgitada riikide pealinnad.
- Atlase või seinakaardi järgi saab igaüks määrata ka vastavad riigid.

BINGO järeldused, teemaarendused

- Osa kaupu võivad olla ka ressursid.
- Taastuvaid ressursse saab kaua kasutada, kui teha seda kokkuhoidlikult ja aidates kaasa nende taastumisele.
- Taastumatuid ressursse on peaaegu võimatu asendada ning nende varud tulevikus lõpevad.
- Spetsialiseerumisest võidavad nii ostja kui müüja.
- Ostjad ja müüjad peavad tegema säästvaid ja keskkonnasõbralikke valikuid kuna taastumatuid ressursse jääb järjest vähemaks.

Veel võimalusi:

- Bingolehe kaupade rühmitamine tooraineteks ja toodeteks. Arutleda, kuidas ja milleks neid kasutatakse, kuhu neid tooteid müüakse, kus neid ostetakse ja miks.
- Arutleda, millist mõju avaldab toorainete ja neist tehtavate esemete tootmine keskkonnale, mis saab toodetest pärast tarbimist, kuidas tekkivaid jäätmeid kahjutuks teha, ümber töötada või ladustada. Jäätmeprobleemid tooraineid või tooteid eksportivates ja importivates maades.

Leide Koolielust

Eurostat mälumäng

Majanduse struktuur. Ettevõtte paigutust mõjutavad tegurid

Miks keskkonnasõbralikum toode on kallim?

Lapse joogi hind ja tervislikkus

Odavaim ja kalleim joogivesi

Mets toidab - õppemapp koolidele

Maagiline Madagaskar

Majandusliku globaliseerumise kalkulaator

Läänemere keskkond, toit ja tervis: harjumustest teadlikkuseni

Elektripirnid - katsed digiandmekogujaga

E-kaubandus

Kas rajada uus kruusakarjäär Harku valda? - probleemõpe

Saastekvootidega kauplemine

Mäng: nafta kaevandamine, majandus ja probleemid

Natuke ka rahatarkusest

Finantskirjaoskust arendavad õppematerjalid Koolielus.

35 lõimivat töölehte ja õpetaja Juhendit.

Finantskirjaoskust arendavaid harjutusi bioloogia ja keskkonna-teemalistesse tundidesse.

Aitäh kaasa mõtlemast!

Rahapuu Denveri noorte ettevõtluskeskuses

Kasutatud allikad

- Unistused ellu. Kaubandus-tööstuskoja ettevõtlikkuse portaal. http://www.unistusedellu.ee/
- Vallaste ja Partnerid veebileht. 2014. http://vallastejapartnerid.com/formeerimine/
- Mis on lõiming? Läbivad teemad õppekavas. Juhendmaterjal, 2009 http://www.curriculum.ut.ee/sites/default/files/sh/l2ivad_teemad_juhendmaterjal.pdf
- Koolelu õppevara http://koolielu.ee/waramu/search/sort/created/curriculumSubject/2%3A67488311?offset=140